

LAKIALOITE 149/2003 vp

Laki rangaistusten täytäntöönpanosta annetun lain 2 luvun 13 §:n 1 momentin kumoamisesta

Eduskunnalle

Vankien ehdonalaisen vapauttamisen nykyiset säännöt pitäisi muuttaa ja siirtyä niin kutsuttuun "päivästä päivään" -järjestelmään eli reaalirangaistusjärjestelmään, jossa vanki kärsii koko hänelle määrätyn määräaikaisen vapausrangaistuksen. Nykyisin vangit pääsevät ehdonalaiseen vapauteen suorittuaan kaksi kolmasosaa tai puolet rangaistuksestaan. Nuoret rikoksenteikijät pääsevät ehdonalaiseen vapauteen suorittuaan kolmasosan rangaistuksestaan. Elinkautisvankeja uudistus ei koskisi. Aloitteella ei puututa elinkautisvangin armahtamista koskevaan säätelyyn.

Aloitteessa otetaan lähtökohdaksi se, että todellista rangaistustasoa ei korotettaisi huomattavasti nykyisestään. Todellisen rangaistuksen määräisi asteikon ja muiden rikoslaista ja muusta lainsäädännöstä ilmenevien lieventämis- ja ankaroittamisperusteiden mukaisesti tuomioistuimien.

Tuomioistuimen asema sen määrätessä rangaistusta siis korostuu. Tämä on oikeusvaltioperiaatteen mukaista. Tuomioistuimen itsenäinen asema ja riippumattomuus on taattu perustuslaissa ja kansainvälisissä ihmisoikeussopimuksissa. Tuomioistuimen harkintavalta takaa parhaimmin sen, että yksittäistapauksessa tulevat

kaikki merkitykselliset olosuhteet otetuiksi huomioon. Tuomioistuimet kykenevät korkeatasoiseen ja yksittäiset olosuhteet huomioon otta-vaan rangaistuksen mittaamiseen. On myös kyseenalaista, jos hallinnollinen järjestelmä päättää todellisesta rangaistuksen pituudesta.

"Päivästä päivään" -järjestelmä on niin ikään tarpeen ulkomaalaisten Suomessa vapausrangaistukseen tuomittujen vankien palauttamiseksi suorittamaan rangaistusta kotimaassaan. Nyt eri maiden eri ehdonalaisjärjestelmistä voi seurata, että palautettava vanki kärsii kotimaassaan ankaramman rangaistuksen kuin Suomessa, jossa pääsee aikaisemmin ehdonalaiseen vapauteen.

Rikoksenteikijän, uhrin ja yleisen lainkuuliaisuuden sekä oikeusvarmuuden kannalta on tärkeää tietää etukäteen todellinen vankilassaoloaika silloin, kun rikoksenteikijä tuomitaan määräaikaiseen vankeusrangaistukseen. Aloite siis parantaa epämääräistä nykytilaa. Myös rangaistusasiat tulevat "läpinäkyviksi" ja jokaisen kansalaisen ymmärrettäviksi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

rangaistusten täytäntöönpanosta annetun lain 2 luvun 13 §:n 1 momentin kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan rangaistusten täytäntöönpanosta 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun lain (39/1889) 2 luvun 13 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 521/2003.

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 13 päivänä marraskuuta 2003

Marja Tiura /kok
Raija Vahasalo /kok
Petri Salo /kok

Pertti Hemmilä /kok
Esko Kurvinen /kok
Lasse Virén /kok